

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van het Technisch Instituut Sint-Carolus-1 te Sint-Niklaas

Hoofdstructuur so

	Pedagogisch geheel	38216 - 122747
	Instellingsnummer	122747
	Instelling	Technisch Instituut Sint-Carolus-1
directeur		Kathelijne DAEM
adres		Hospitaalstraat 2 - 9100 SINT-NIKLAAS
telefoon		03-780.51.23
fax		03-780.51.24
e-mail		m.verhaeghe@sint-carolus.be
website/URL		http://www.sint-carolus.be
	Bestuur van de instelling	963967 - VZW Instituut Sint-Carolus te SINT-NIKLAAS
adres		Hospitaalstraat 2 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Scholengemeenschap	112664 - SGKSO Sint-Nicolaas te SINT-NIKLAAS
adres		Pleasantstraat 135 - 9100 SINT-NIKLAAS
	CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres		Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	29/11/2010, 30/11/2010, 01/12/2010, 02/12/2010, 03/12/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03/12/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	17/12/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Walter Van den Brandt
	Teamleden	Reginald Leper Bart Maes Luc Marrannes Marjan Meulewaeter
	Deskundige(n) behorend tot de	Nihil

administratie

Externe deskundige(n) Nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
4.1 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad en de derde graad	7
4.2 Natuurwetenschappen in de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen	8
4.3 Nederlands in de eerste graad	10
4.4 Farmaceutisch-technisch assistent en Apotheekassistent	11
4.5 Bso Verzorging in de derde graad	12
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
5.1 Personeelsbeheer	14
5.2 Professionalisering	14
5.3 Materieel beleid	15
5.4 Welzijn	15
5.5 Curriculum	15
5.6 Begeleiding	15
5.7 Evaluatie	16
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
7.1 Wat doet de school goed?	18
7.2 Wat kan de school verbeteren?	18
7.3 Wat moet de school verbeteren?	18
8. ADVIES	19
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	19

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het Technisch Instituut Sint Carolus en het Technisch Instituut Sint-Carolus-1 vormen samen een pedagogisch geheel, hierna 'de school' genoemd. Het studieaanbod is gericht op twee studiegebieden, Chemie en Personenzorg. Daarvan maken het hoger beroepsonderwijs (Verpleegkunde) en de se-n-se-leerjaren (voorheen de zevende specialisatiejaren van het tso) geen deel uit van het erkenningsonderzoek.

De school kan mooie resultaten voorleggen, ook van de oud-leerlingen in het hoger onderwijs. In het tso studeren er meer leerlingen verder en daarvan slagen er globaal ook meer dan de Vlaamse gemiddelden. In het bso stemmen de aantallen overeen met de referentiecijfers. Op studierichtingsniveau kunnen daaruit nog geen conclusies getrokken worden, omdat de nieuwe structuur van het hoger onderwijs nog te jong is. Toch zoekt de school naar bijstellingen voor studierichtingen die er zwakker scoren.

In het secundair onderwijs zijn de slaagcijfers in alle leerjaren goed tot zeer goed, behalve in de derde graad van het studiegebied Chemie en in de studierichting tso Jeugd- en gehandicaptenzorg waar het percentage niet-geslaagden hoger ligt dan elders in Vlaanderen. In het de tweede graad en de derde graad van het tso komen nog steeds veel uitgestelde proeven voor, al is dat aantal wel aan het dalen. De school wil hiermee leerlingen een tweede kans bieden, maar dat is strijdig met de regelgeving.

Van de doorgelichte vakken en studierichtingen worden de leerplandoelstellingen voldoende tot zeer goed bereikt. Waar de leerplanrealisatie kwalitatief minder goed is, ligt meestal ook een tekort aan infrastructuur aan de basis. Door het gestegen aantal leerlingen heeft de school immers haar infrastructurele grenzen overschreden. Er is vooral een gebrek aan vaklokalen. Er loopt wel een bouwdoossier, maar de uitvoering ervan is niet voor meteen. Ondertussen behelpt de school zich met containerklassen en organisatorische maatregelen, bijvoorbeeld door de uurroosters van de lessen te variëren. Ook de leraren helpen mee door zo veel mogelijk wisselend gebruik te maken van de vaklokalen.

De minder goede slaagcijfers in de bovenvermelde studierichtingen zijn zeker niet toe te schrijven aan de leerbegeleiding, want die is heel efficiënt. De school komt hiermee tegemoet aan haar opvoedingsproject. Een verkeerde studiekeuze maken of het advies van de school niet opvolgen, ondanks de inspanningen die de school daartoe levert, zijn wel belangrijke oorzaken van deze mislukkingen. Een meer gelijkgerichte en expliciete aandacht in de tweede en derde graad voor de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren', in het bijzonder voor de items 'informatieverwerving' en 'informatieverwerking', zou de leerprestaties van deze leerlingen kunnen bevorderen. Het bijsturen van de evaluatiepraktijk om een beter beeld te krijgen van het kennen en kunnen van de leerlingen, kan hier ook toe bijdragen. De school is zich hiervan bewust, want ze heeft de leerlingenevaluatie in haar goed georganiseerde deskundigheidsbevordering opgenomen.

De school getuigt van een sterk beleidsvoerend vermogen. De duidelijke visie en het transparante en participatieve beleid bevorderen de realisatie van het opvoedingsproject en de collegiale samenwerking bij het personeel. De school schenkt veel aandacht aan interne kwaliteitszorg en doet dat door de effecten van heel wat aspecten van de schoolwerking te meten. Waar nodig, wordt zo snel mogelijk bijgestuurd.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Lichamelijke opvoeding

Nederlands

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Stijging van de leerlingenpopulatie in de voorbije vijf jaar.
- Méér dan twee vestigingsplaatsen.
- Lokalen nood.
- Stijgend percentage GOK-leerlingen.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad en de derde graad

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie heeft betrekking op de A- en B-stroom van de eerste graad en op het eerste en tweede leerjaar van de derde graad bso en tso, maar niet op het derde leerjaar ervan.
- De meeste bewegingsgebonden leerplandoelen i.v.m. het ontwikkelen van motorische competentie en van een gezonde en veilige levensstijl worden in voldoende mate gerealiseerd. In de eerste graad wordt het bewegingsdoel klimmen² (gymnastiek) onvoldoende behandeld. In de derde graad gaat vooral in de studierichtingen Chemie, Farmaceutisch-technisch assistent en Techniek-wetenschappen onvoldoende aandacht naar de leerplandoelen i.v.m. reanimatie en EHBO³.
- Het tekort aan sportinfrastructuur hypothekeert een volwaardige realisatie van de bewegingsdoelen. Bij het gebruik van de externe sportinfrastructuur wordt de curriculumtijd soms tot de helft herleid. Dit gegeven verklaart voor een deel het zwak motorisch prestatieniveau van een behoorlijk aantal leerlingen in de derde graad.

² Eindterm 16.

³ Eindtermen 17 en 18.

- De persoonsgebonden leerplandoelen i.v.m. het ontwikkelen van zelfconcept en sociaal functioneren krijgen algemeen te weinig expliciete aandacht. Hierdoor krijgen vooral de persoonsdoelen⁴ in de derde graad geen volwaardige invulling.
- Gezamenlijke planningsdocumenten en leerlijnen voor bewegingsgebonden leerinhouden ondersteunen de horizontale en de verticale samenhang.
- De vakgroep zorgt binnen de realiteit van de schoolorganisatie voor een kwaliteitsvol extracurriculair sport- en bewegingsaanbod buiten het curriculum. Zij draagt bij tot het creëren van een sport- en bewegingscultuur.
- De lessen verlopen in een taakgericht en veilig (fysiek en socio-emotioneel) leerklimaat. Er bestaat een goed contact tussen leraren en leerlingen.
- De leerlingenbegeleiding krijgt een leraargebonden invulling. Voor fysiek zwakke én sterke leerlingen bestaan geen vakafspraken i.v.m. remediëring en evaluatie. Er bestaan evenmin vakinitiatieven i.v.m. talenbeleid en ICT-ondersteuning.
- De leerlingenevaluatie is slechts in beperkte mate representatief doordat onvoldoende gepeild wordt naar de realisatie van de persoonsgebonden leerplandoelen. Ze is daarenboven weinig gelijkgericht omdat voor de meeste leerplandoelen gezamenlijke afspraken i.v.m. evaluatie-inhouden, observatiepunten en evaluatiecriteria ontbreken.
- De vakgroepwerking is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. De vakgroep organiseert interne nascholing.
- De school beschikt over voldoende leermiddelen, maar niet over voldoende sportinfrastructuur. De beschikbare bewegingsruimte van de sportinfrastructuur op de campus Hospitaalstraat is beperkt bij gebrek aan bergruimte. De slechte akoestiek en de geurhinder zorgen voor een weinig krachtige leeromgeving. De sportinfrastructuur op de campus Lodewijk De Meesterstraat is beperkt in omvang, maar goed uitgerust. De externe sportinfrastructuur is eveneens goed uitgerust, maar de verplaatsing, de overbezetting en de interne organisatie leiden tot een onaanvaardbare reductie van de curriculumtijd.

4.2 Natuurwetenschappen in de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen

Voldoet

Vaststellingen

- De school heeft het nieuwe leerplan Sociale en technische wetenschappen progressief ingevoerd vanaf september 2006. Natuurwetenschappen (één van de componenten⁵ van het leerplan) wordt zowel als vak aangeboden als binnen de integrale opdrachten.
- De school richt het vak natuurwetenschappen voor vier uur in. In realiteit worden de leerplandoelstellingen natuurwetenschappen gesplitst in twee onderdelen: 'labo natuurwetenschappen' en 'natuurwetenschappen'. Dat is niet strijdig met de regelgeving op voorwaarde dat die onderdelen niet als twee autonome vakken worden onderwezen en geëvalueerd. Samen horen ze immers de realisatie van leerplandoelstellingen van het goedgekeurde leerplan natuurwetenschappen aan te tonen (erkenningvoorwaarde). Bovendien dragen ze niet allebei een toegelaten vakbenaming en bestaan er geen afzonderlijke, goedgekeurde leerplannen voor. Of beide onderdelen samen het leerplan natuurwetenschappen realiseren, kan niet altijd voldoende duidelijk aangetoond worden. Soms worden deze vakken door twee leerkrachten gegeven en geëvalueerd zonder dat zij zich ten volle bewust zijn van het feit dat de scores voor beide onderdelen samen, de eindbeoordeling vormen van de leerplandoelstellingen natuurwetenschappen. Dit genereert extra tekorten, niet conform

⁴ Eindtermen 23 t.e.m. 25.

⁵ Andere componenten: integrale opdrachten, voeding en sociale wetenschappen.

het leerplan. Nadat het probleem werd vastgesteld tijdens de doorlichting, hebben de vakgroep en de directie voldoende garantie tot bijsturing voorgelegd. Vandaar dat het vastgestelde probleem niet leidt tot een beperkt gunstig advies.

- De leerplandoelstellingen voor de component natuurwetenschappen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerinhouden worden volgens de vereisten van het leerplan geïntegreerd aangeboden. De algemene doelstellingen over onderzoekend leren⁶ worden minder kwaliteitsvol gerealiseerd. De leerlingenproeven zijn weinig uitdagend. De opdrachten en verslagen van leerlingenpractica vertonen nog te weinig evolutie over de leerjaren heen. Het invullen van de instructiebladen zet de leerlingen onvoldoende aan om waarnemingen of gegevens verkregen door het uitvoeren van experimenten te verwoorden, te verwerken en gepaste conclusies te trekken. In het tweede leerjaar wordt te weinig aandacht besteed aan het leerlingenexperiment tijdens de lessen labo natuurwetenschappen.
- De lessen natuurwetenschappen worden overwegend in gewone leslokalen gegeven, de lessen labo natuurwetenschappen gaan door in wetenschapslokalen. Op die manier worden nieuwe concepten minder bijgebracht door waarnemingen uit demonstratieproeven, maar meer door simulaties en beeldmateriaal via de computer. De wetenschappelijke methode en het onderzoekend leren komen hierdoor minder op het voorplan.
- De component integrale opdrachten wordt vanuit de vier competenties ingevuld. Een degelijk uitgewerkt organisatorisch kader biedt voldoende ondersteuning aan leraren en leerlingen. De opdrachten zijn thematisch gebundeld en worden met behulp van het OVUR-schema uitgewerkt. De meeste thema's zijn niet ontstaan vanuit een integraal denken over natuurwetenschappen, sociale wetenschappen en voeding. De thema's zijn vooral opgebouwd rond de leerlijn voedingsvoorlichting. De andere componenten worden binnen het kader van de voedingsvoorlichting geforceerd. Als gevolg hiervan wordt onvoldoende bewaakt of natuurwetenschappen en sociale wetenschappen naar behoren competentie 1⁷ invullen. Zo is de inbreng vanuit natuurwetenschappen veelal een herhaling van reeds geziene leerstof i.p.v. een verrijking. Bovendien blijven ook hier de leerlingenproeven hangen bij het uitvoeren van eenvoudige recepten en het invullen van instructiebladen. Er is nog een groeimarge om de leerplandoelen meer te expliciteren in de opdrachten, waardoor het geheel van de leerplanrealisatie beter kan bewaakt worden.
- De componenten ICT en expressie leveren een waardevolle bijdrage binnen de integrale opdrachten.
- De leermiddelen en de infrastructuur ondersteunen in voldoende mate de leerplanrealisatie. Voor natuurwetenschappen is er voldoende didactisch materiaal voor demonstratieproeven en laboratoriumoefeningen.
- Voor natuurwetenschappen is de evaluatie voldoende afgestemd op de leerplandoelen. De kwaliteit van de vragen is doorgaans goed. De vraagstelling is gevarieerd en peilt zowel naar kennis, inzicht als toepassing. Een transparant systeem voor de beoordeling van vakattitudes en -vaardigheden is in volle ontwikkeling.
- De evaluatie van de integrale opdrachten is minder valide. Ze levert in mindere mate gegevens waaruit blijkt of de leerplandoelen worden bereikt. Positief is de aandacht binnen bepaalde integrale opdrachten voor alternatieve evaluatievormen zoals zelf- en peerevaluatie.
- De geïntegreerde proef (GIP) wordt opgevat als een jaarproject van alle integrale opdrachten. Bepaalde integrale opdrachten krijgen een groter gewicht in de eindbeoordeling en worden ook beoordeeld door een externe jury. Er is nog een marge

⁶ Algemene doelstellingen voor natuurwetenschappen derde graad TSO: onderzoekend leren.

⁷ Binnen een welomschreven opdracht sociaal-wetenschappelijke en natuurwetenschappelijke onderwerpen onderzoeken.

om de GIP te laten uitgroeien tot een kwaliteitsvolle weerspiegeling van de belangrijkste verworvenheden van de opleiding.

4.3 Nederlands in de eerste graad

Voldoet

Vaststellingen

- Het studiemateriaal zorgt in zekere mate voor een invulling van het geheel van de eindtermen/ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen.
- Leerlingen krijgen de gelegenheid om vaardigheden te trainen en aldus te verwerven (learning by doing).
- De verschillende tekstsoorten (brief, verslag, mail, krantenartikel, instructie, strips, reglement, diagram, kaart, grafiek, reportage, graffiti, dagboek, telefoongesprek, uitnodiging...) komen aan bod.
- Strategieën die leerprocessen onderbouwen, worden voortdurend geoefend; procedures, concrete stappenplannen met duidelijke structuur en opbouw, opeenvolgende en gefaseerde stappen - wat, hoe, lukt het of niet? en bijsturen - worden gebruikt (OVUR in de A-stroom, de 'Beertjesmethode' overgenomen uit het basisonderwijs in de B-stroom).
- In de B-stroom brengt men de beginsituatie van de leerlingen in kaart. De hieruit verkregen informatie zorgt voor ondersteuning op maat. In de A-stroom maakt men geen gebruik meer van (genormeerde) toetsen om naar het taalvaardigheidsniveau van de leerlingen te peilen. Het individueel leerproces van de leerlingen wordt dan ook hier beperkt bijgestuurd.
- In de B-stroom ondersteunt de zorgleerkracht samen met de vakleraar de lespraktijk. Er wordt binnen de kleine klassen nog individueel gedifferentieerd.
- De leraren creëren een positief leerklimaat in de lespraktijk en door hun positieve bevestiging stimuleren ze de betrokkenheid en het engagement van de leerlingen.
- ICT-vaardigheden worden door de meeste leraren reeds op een zinvolle manier geïntegreerd. In het openleercentrum worden op het digitale leerplatform extra oefeningen aangeboden.
- Er wordt aandacht besteed aan vormen van genietend lezen. Literaturopdrachten worden gekoppeld aan persoonlijke reflectie en aan een creatieve uitwerking van de opgedane leeservaring.
- De samenwerking tussen de verschillende collega's loopt vlot. Er is ervaring in huis en het klasmanagement is behoorlijk. De sfeer in de vakgroep getuigt van een zekere kritische zelfreflectie en men is luister- en leerbereid.
- De kernvisie op het taalonderwijs als het leren communiceren (het genuanceerd en correct sturen, ontvangen of inschatten van boodschappen) gaat verloren onder de vele minder leerplangerichte accenten.
- De tijdsbesteding aan de verschillende vaardigheden is niet proportioneel en correspondeert onvoldoende met de prioriteiten van het leerplan. Aan spreek-, luister- en schrijfvaardigheid moet zeker meer tijd besteed worden.
- Het structurerend niveau bij de vier vaardigheden komt veel te weinig aan bod: kernwoorden, alineaverbanden, signaalwoorden, schema's en structuren krijgen slechts een occasionele invulling. Het beoordelend niveau krijgt nauwelijks invulling.
- Taalbeschouwing - spelling, woordenschat en grammatica - als reflectie van de leerling op het eigen taalgebruik staat nog niet centraal. De functionaliteit van de kennis van spraakkunst en woordenschat gaat verloren door de beperkte integratie ervan in communicatieve situaties.
- De evaluatie is het grootste probleem. Vorig schooljaar was ze geen volwaardige weerspiegeling van de betere accenten in het studiemateriaal en de lespraktijk. In het

kader van de leerplandoelen was de evaluatie dus niet geheel valide. Het rapportcijfer was onvoldoende representatief en bood derhalve geen exacte informatie voor de attestering.

- Taalbeschouwing krijgt ook in de evaluatie een veel te groot aandeel. Spelling, woordenschat en grammatica worden daarenboven telkens getoetst binnen de beperkte context van één zin. Luister-, schrijf- en spreekvaardigheid krijgen nauwelijks gewicht.
- Het niveau van evaluatie bereikt zelden het niveau van inzicht of toepassing. Zo dient de leerling de zender, de boodschap of de ontvanger te definiëren, telkens het doel van de communicatie te bepalen en een etiket te kleven op de tekstsoort. Aan het toepassen van de hieraan gekoppelde taalregisters komt men niet toe.
- De frequent getrainde strategieën komen niet in de examens aan bod, maar worden wel procesmatig geëvalueerd en verwerkt in de munten voor dagelijks werk. De criteria bij de beoordeling van spreekvaardigheid - met 'peer' evaluatie en zelfevaluatie - voor de leerlingen zijn nog te weinig concreet uitgewerkt. Ze zijn leraarafhankelijk en nog niet over de leerjaren heen opgebouwd. De vakgroep levert echter inspanningen om hieraan tegemoet te komen conform de vereisten van het nieuwe leerplan.

4.4 Farmaceutisch-technisch assistent en Apotheekassistent

Voldoet

Vaststellingen

- De vaststellingen hebben betrekking op de vakken TV apotheek (farmaceutische plantkunde, farmaceutische technologie, geneesmiddelenleer, parafarmacie, tarificatie en wetgeving, toxicologie), TV toegepaste biologie, TV toegepaste chemie, AV fysica in de studierichting Farmaceutisch-technisch assistent en TV toegepaste fysica in de studierichting Apotheekassistent⁸.
- Beide studierichtingen beantwoorden ruimschoots aan de voorwaarden van het KB van 5 februari 1997⁹. De leerplannen worden behoorlijk tot zeer goed afgewerkt en de jaarplannen en de leerlingenagenda's wijzen op een verantwoorde spreiding van de leerinhouden over het schooljaar.
- De school beschikt over goed uitgeruste vaklokalen waarin leerinhouden aanschouwelijk en leerplangericht aan bod kunnen komen, maar waarin niet alle lessen kunnen plaatsvinden. Door het gestegen leerlingenaantal worden een aantal lessen in gewone leslokalen gegeven waar het empirisch karakter van de natuurwetenschappen niet optimaal tot uiting kan komen. De leraren trachten dit zoveel mogelijk op te lossen door het lokaal te ruilen met een collega die een vaklokaal op dat moment minder dringend nodig heeft.
- Door geregeld overleg is er een goede samenhang ontstaan, zowel binnen de natuurwetenschappelijke en apotheekvakken afzonderlijk, als tussen de vakken van beide vakgebieden. Dit blijkt ook uit de degelijke, zelfgemaakte cursussen. Deze aanpak in combinatie met het roosteren van vakken in blokuren versterkt de realisatie van de leerplandoelstellingen en het studierichtingsprofiel, en is dan ook een voorbeeld van goede praktijk. Het naleven van de veiligheidsvoorschriften in de laboratoria daarentegen, is nog voor verbetering vatbaar.
- Het onderwijsproces verloopt overwegend sterk leraargestuurd en leidt daardoor tot een grondige realisatie van de beroepscompetenties. Als voorbereiding op het hoger

⁸ Apotheekassistent maakt geen deel uit van het erkenningsonderzoek, maar wordt wel doorgelicht omdat het tot dezelfde erkende beroepstitel van 'farmaceutisch-technisch assistent' leidt als Farmaceutisch-technisch assistent.

⁹ Koninklijk besluit van 5 februari 1997 betreffende de beroepstitel en de kwalificatievereisten voor de uitoefening van het beroep van farmaceutisch-technisch assistent en houdende vaststelling van de lijst van handelingen waarmee deze laatste door een apotheker kan worden belast (BS 02/07/97).

onderwijs zijn de gehanteerde werkvormen echter minder geschikt omdat ze te weinig gericht zijn op zelfstandig leren. Vermits de meeste leerlingen van Farmaceutisch-technisch assistent verder studeren, is de beheersing van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' op het niveau van de derde graad wel een vereiste, in het bijzonder wat informatieverwerking en -verwerking¹⁰ betreft. De vakken van de basisvorming zouden hierbij kunnen helpen.

- De GIP in Farmaceutisch-technisch assistent, het geïntegreerd eindwerk in Apotheekassistent en de stages in beide studierichtingen worden zorgvuldig georganiseerd, opgevolgd en geëvalueerd. Om aan het wettelijk aantal stage-uren te voldoen, opteert de school zowel voor blokstages als alternerende stages. Hierdoor leren de leerlingen het werk in een officina in al zijn facetten kennen. De lesuitval die door de stages ontstaat, wordt bewaakt zodat de leerplanrealisatie niet in het gedrang komt.
- De evaluatie is leerplangericht en vertoont een evenwichtige verhouding tussen kennisreproductie en vaardigheden. Ook algemene en vakattitudes worden geëvalueerd. De examenopgaven zijn van een goed niveau, maar niet altijd even betrouwbaar. Een aantal vragen laat gissen toe waardoor een goed antwoord geen uitsluitel geeft over het kennen en kunnen van de leerlingen. Dat geldt ook voor het hergebruik van identieke opgaven in opeenvolgende schooljaren en zeker wanneer er leerlingen overzitten.
- De leerlingenresultaten in Farmaceutisch-technisch assistent vertonen heel wat tekorten op jaarbasis, vooral in het eerste leerjaar. Voor de meeste van de onderzochte vakken ligt het klasgemiddelde onder de 60%. De voornaamste reden is de instroom van leerlingen die het wetenschappelijk niveau van deze studierichting onderschatten. Bovendien houdt een aantal leerlingen geen rekening met het advies bij hun studiegetuigschrift van de tweede graad. In Apotheekassistent zijn de resultaten wel behoorlijk.

4.5 Bso Verzorging in de derde graad

Voldoet

Vaststellingen

- De vaststellingen hebben betrekking op de volgende componenten van het specifieke gedeelte: omgangskunde, stage en GIP. De leerplandoelen worden in het vak omgangskunde op een kwaliteitsvolle wijze gerealiseerd. De verschillende componenten van het vak komen dankzij een doordachte planning van de vakgroep op een evenwichtige wijze aan bod. Er is een evenwicht tussen en integratie van kennisopbouw, inzichtelijk leren, het verwerven van vaardigheden en het nastreven van algemene en beroepsgerichte attitudes. Zowel de stages als de GIP ondersteunen de leerplanrealisatie voor de verschillende componenten van de studierichting. De samenhang tussen het vak opvoedkunde en stage is hierbij een zeer krachtig instrument.
- De school kiest voor het systeem van blokstages. De verdeling daarvan in periodes zorgt voor het verband met de inhoud van de vakken, bevordert de geleidelijke opbouw van opdrachten en creëert de mogelijkheid voor tussentijdse evaluatie en bijsturing. De voorbereiding op de stages is in het eerste leerjaar van de derde graad ingebed in een introductieweek. De keuze van de stageplaatsen is afgestemd op de vereisten van het leerplan. De eindstage wordt opgevat als keuzestage: men geeft leerlingen de kans om voor één van de doelgroepen van zorgvragers te kiezen. Voor de invulling van de stageopdrachten opteert men voor een componentgerelateerde aanpak. Er kan nog kwaliteitswinst worden geboekt door te evolueren naar een meer vakkendoorbreekende benadering. De stage in de studierichting maakt deel uit van een doordachte leerlijn die

¹⁰ Zie: <http://www.ond.vlaanderen.be/dvo/secundair/vakoverschrijdend/lerenleren.htm>

opbouwt naar de specialisatiejaren. De GIP valt grotendeels samen met de stageopdrachten en wordt vanuit de verschillende vakken ondersteund zowel studierichtingspecifiek als wat de basisvorming betreft. Dit kan nog verder worden verbreed en verdiept.

- De stages worden vanuit de verschillende componenten op een kwaliteitsvolle wijze begeleid. Men baseert zich op duidelijke en concrete stagedoelstellingen. Het leerproces wordt op een verfijnde manier in kaart gebracht aan de hand van criteria die geformuleerd zijn in termen van concreet en waarneembaar gedrag. De stagecoördinator ondersteunt het lerarenteam bij de administratieve, inhoudelijke en feitelijke organisatie. Ook bij stages die problematisch verlopen, is dit een belangrijke meerwaarde. De gelijkgerichtheid van de stagebegeleiding binnen en tussen de componenten is een permanent aandachtspunt.
- De organisatie van het lessenrooster is doordacht. Het systeem van blokken zorgt voor een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie en voor de stagebegeleiding.
- De infrastructurele ondersteuning is in het kader van een volwaardige leerplanrealisatie niet onverdeeld positief. Er zijn verschillende goed uitgeruste vaklokalen, maar ze volstaan niet in aantal, beschikken niet altijd over voldoende ICT-infrastructuur en zijn soms ook ver van elkaar verwijderd. Gelet op het permanent plaatsgebrek waar de school mee kampt, ligt een oplossing voor dit probleem niet meteen voor de hand.
- Op het vlak van leerbegeleiding investeert de vakgroep in goed gestructureerd en gedeeltelijk zelf ontwikkeld studiemateriaal, in helder geformuleerde opdrachten, in actieve en creatieve werkvormen en in een kwaliteitsvolle begeleiding van de stages en de GIP. Het leren krijgt een levensecht en eigentijds karakter dankzij o.m. groepsopdrachten, casussen, artikels en spelvormen. De keuze van taken en opdrachten vertrekt dikwijls vanuit de leefwereld van leerlingen. De opdrachten zijn gericht op het bevorderen van de creativiteit en zelfexpressie en op het aanleren, inoefenen en toepassen van sociale vaardigheden. Voor het praktijkgedeelte bieden de kleine lesgroepen extra kansen om het leerproces van de leerlingen permanent te ondersteunen.
- De vakgroep speelt kort op de bal bij het detecteren en remediëren van leerproblemen. De teamleden nemen hun verantwoordelijkheid voor de eerstelijnszorg op het vlak van leerbegeleiding. Dit kan verder worden versterkt door de eindtermen leren leren meer expliciet als referentiekader te hanteren.
- De professionele knowhow van het lerarenteam is dankzij een gedegen kennis van het leerplan en van het werkveld hoog en dit ondanks de wisselende teamsamenstelling. De gevolgde nascholing en een mix van zeer frequent formeel en informeel overleg over een brede waaier aan onderwerpen versterkt de professionaliteit. De vakgroepwerking getuigt van motivatie, gelijkgerichtheid en cohesie. De betrokkenheid van de vakgroep op de kwaliteit van de opleiding is hoog. Men evalueert de eigen werking vanuit een gezonde dosis zelfkritisch vermogen. Verschillende aspecten van de opleiding (het studiemateriaal, de stage, de projectwerking) worden bijgestuurd. Zo heeft men de stageopdrachten via een bevraging van de stagediensten geactualiseerd. Op die manier krijgt het leerplan, dat al sinds 1999 van kracht is, een eigentijdse invulling.
- De evaluatie is gericht op het detecteren van sterktes en zwaktes met het oog op remediëring en kan als een voorbeeld van goede praktijk worden beschouwd. Er is een grote variatie aan opgaven met ruimte voor het toetsen van kennis, vaardigheden en attitudes. Er zijn taken, toetsen, stage-evaluaties, GIP-opdrachten en examens. Voor de stages en voor de GIP is de aandacht evenwichtig verdeeld over proces- en productevaluatie op basis van duidelijke criteria. Er is ook aandacht voor zelfevaluatie door leerlingen. De tussentijdse stage-evaluatie is een krachtig instrument om de progressie van leerlingen zeer concreet in beeld te brengen en de basis te leggen voor verdere ontwikkeling. Voor de component opvoedkunde is de grote meerderheid van de evaluatievragen van een kwaliteitsvol niveau. Het toepassingsgericht karakter wordt gegarandeerd door te werken met situatieschetsen, casussen en voorbeelden. Uit de

frequentie van taken en toetsen blijkt dat de beoordeling gebaseerd is op voldoende evaluatiegegevens. De evaluatie is evenwichtig gespreid over alle leerplanonderdelen. Commentaren zijn opbouwend en aanmoedigend geformuleerd.

- De studieresultaten van de leerlingen zijn behoorlijk tot goed. De resultaten op de stage spelen een belangrijke rol in de besluitvorming over het al dan niet slagen van leerlingen. Tekorten voor het vak opvoedkunde vallen meestal samen met tekorten voor andere vakken.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De deskundigheidsbevordering is goed georganiseerd. De school beschikt over een nascholingsplan met uitgeschreven doelstellingen en richtlijnen.
- De nascholingsbehoeften volgen uit peilingen bij het personeel en uit de resultaten van intern en extern kwaliteitsonderzoek. De schoolleiding stelt daarmee prioriteiten op voor de korte en langere termijn. Leerlingenevaluatie maakt er deel van uit. Uit het onderzoek van de evaluatiepraktijk blijkt inderdaad dat hier nood aan is (zie 5.7.1.)
- Van de leraren wordt verwacht dat ze jaarlijks minstens één vakgebonden en één vakoverschrijdende nascholing volgen. Hiermee komt de school tegemoet aan een opmerking uit het vorige doorlichtingsverslag. Afwijkingen op deze regel moeten gemotiveerd worden. De school organiseert heel wat interne nascholingen, voor en door het eigen personeel, en neemt daarnaast nog deel aan verschillende activiteiten en projecten om bepaalde beleidsaspecten en processen te verbeteren, zoals het gezondheidsbeleid, de implementatie van het HBO en GOLEWE¹¹.
- Elke nascholing wordt geëvalueerd en geïnventariseerd en via het evaluatieformulier peilt de school ook naar de implementatie ervan. De multiplicatie van vakgebonden en individuele nascholingen dient te gebeuren binnen de vakgroep.

¹¹ 'Goesting in Leren en Werken', een project met 14 partners en 3 thema's: 'Overgang naar het hoger onderwijs', 'Goesting in Leren' en 'Samenwerking met het werkveld'.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Aansluitend bij haar opvoedingsproject profileert de school zich als een zorgende school. Vanuit dit uitgangspunt is doorheen de jaren een traditie in leerbegeleiding opgebouwd. De school hanteert een visie waarin preventie, begeleiding en ondersteuning centraal staan. Ze concretiseert dit door een sterke ondersteunende structuur met een schoolbrede werking en door een waaier aan preventieve en curatieve maatregelen. Het talenbeleid en de GOK-werking maken een integraal deel uit van de leerbegeleiding.
- Zowel voor socio-emotionele begeleiding als voor preventieve en remediërende leerbegeleiding kiest de school consequent voor de klastitularis en de co-titularis als referentiefiguren in de eerstelijnszorg. Ze worden hierin bijgestaan door het klasteam. Complementair hiermee investeert de school heel wat middelen in functies van leerlingenbegeleiders die op de beide aspecten ondersteunen en coördineren. De professionaliteit en de knowhow van de leerlingenbegeleiders is van een hoog niveau. Zij zijn door de schoolleiding gemandateerd om autonoom leerlingen en leerkrachten te ondersteunen. De titularissen, de leerbegeleiders en de klassenraden ondersteunen elkaar bij het signaleren en het remediëren van leerproblemen en specifieke noden.
- De school beschikt over adequate strategieën om leerproblemen vroegtijdig te signaleren, zoals het inschrijvingsbeleid en taaltesten in de B-stroom. Het elektronische leerlingvolgsysteem registreert leerproblemen en remediëringsinitiatieven. Dit is vooral sterk in de eerste graad.
- De school biedt heel wat preventieve leerondersteuning. Zo ontwikkelde een werkgroep het “Charter leerproblemen-leerkansen”. Dit is een handleiding die leerkrachten ondersteunt bij het didactisch handelen. De leerlingenbegeleiders professionaliseren de leerkrachten via allerlei kanalen. De pogingen om op die manier een stimulerend pedagogisch-didactisch klimaat in de klassen te genereren, wordt niet door alle leerkrachten gevolgd. In een aantal gevallen (vooral in het tso) wordt nog hoofdzakelijk klassiek gedoceerd en ontbreken actieve werkvormen.
- Met het oog op optimale leerkansen hebben de leerbegeleiders inspraak in het samenstellen van klasgroepen. Men kiest hierbij voor heterogene klassen en voor kleine klasgroepen waar men dit nodig acht.
- Op basis van een door de leerlingbegeleiders uitgewerkt format maakte elke vakgroep een document met studietips. Deze studietips zijn een opstap naar de werking rond leren leren die, o.m. door een vaste roostering, vooral in de eerste en tweede graad sterk is. Via een recent opgestart project rond leerstijlen in het vijfde jaar van het tso tracht de school deze werking uit te breiden.

- De school volgt de studieresultaten van de leerlingen doorheen het schooljaar nauwgezet op. Instrumenten hiervoor zijn de klassenraden, de cijfer- en de attituderapporten en de dossiers uit het elektronische leerlingvolgsysteem. Afhankelijk van de doelgroep krijgen remediërende maatregelen een specifieke inkleuring waarbij de rode draad motiveren en ondersteunen is. Zo gaat er specifieke aandacht van de zorgleerkracht uit naar de B-stroom en de tweede graad BSO en krijgen ook ex-onthaalleerlingen extra ondersteuning. Verder zijn er in alle graden inhaallessen en huiswerkbegeleiding in de eerste graad. In de tweede graad ligt het zwaartepunt voor remediëring bij de klastitularis. Bij de leerlingen van de derde graad gaat vooral aandacht uit naar meer zelfstandig leren en naar studie- en beroepskeuzeoriëntering. Voor het vastleggen en opvolgen van afspraken gebruikt men een aantal adequate instrumenten.
- Veelal in overleg met het CLB worden gepaste maatregelen genomen voor leerlingen met specifieke noden. Men hanteert onder meer memokaarten en tijdsklassen. De GON-dossiers getuigen van een grote nauwgezetheid en van frequente opvolging.
- De school brengt de effecten van deelaspecten van de leerbegeleiding in kaart en stuurt op basis daarvan bij. De werking is op die manier in verschillende fasen verder uitgebouwd waardoor men een hoge kwaliteit bereikt. Omdat het beleid zich ervan bewust is dat de interne kwaliteitszorg op schoolniveau nog verder kan worden ontwikkeld, is men gestart met een nascholingstraject. Men beoogt hiermee o.m. over meer instrumenten voor het meten van effecten te kunnen beschikken.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De evaluatiepraktijk wordt ondersteund door schoolbrede organisatorische en inhoudelijke afspraken. De vakgroepen zorgen voor de concrete uitwerking van de leerlingenevaluatie. Het onderzoek wijst uit dat een aantal vakgroepen erin slaagt om een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk uit te bouwen. Ze gebruiken de leerlingenevaluatie als middel om hun onderwijspraktijk bij te sturen en om de evaluatiepraktijk te koppelen aan leerbegeleiding. Daarnaast zijn er enkele vakgroepen die problemen hebben met het opzetten van o.m. een valide, betrouwbare en/of gelijkgerichte evaluatie en met het opstellen van toetsen of examens die evenwichtig gespreid zijn over de beheersingsniveaus kennen, inzien en toepassen. Om deze tekortkomingen bij te sturen, kan de school terugvallen op de aanwezige interne deskundigheid.
- De school beschikt over aanbevelingen i.v.m. deliberatie, maar niet over een expliciet deliberatiekader. Hierdoor heeft de school onvoldoende zicht op de kwaliteit van haar output.
- De school heeft voor de schooljaren 2007-2008 en 2008-2009 de attesteringen onderzocht en afgezet tegenover Vlaamse gemiddelden. Zij heeft zelf vastgesteld dat er veel uitgestelde proeven voorkomen in tso II,2, III,1 en III,2. Hoewel het aantal uitgestelde beslissingen de laatste jaren een dalende trend vertoont, is het percentage nog te hoog om te beantwoorden aan de geest van de regelgeving¹². Het hoge aantal uitgestelde beslissingen ondermijnt de slagkracht van de leerbegeleiding.

¹² Omzendbrief SO 64 rubriek 8.1.2.

- Leerprestaties, leer- en leefhouding worden regelmatig getoetst. Rapportcommentaren zijn meestal positief en aanmoedigend geformuleerd. Diepgang van de commentaren is leraargebonden.
- De processen-verbaal en de notulen van de delibererende klassenraden zijn zorgvuldig opgesteld. De motivering van B- en C-attesten gebeurt grondig.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- De school wordt geleid door een directieteam met een duidelijke, doelgerichte visie en een open, transparant beleid. De directieleden hebben hun taken zo verdeeld dat er voor elke vestigingsplaats een campusverantwoordelijke is en voor het pedagogisch geheel een algemeen directeur. Ze worden bijgestaan door een middenkader en verschillende werkgroepen. Deze werkwijze zorgt voor een sterk beleidsvoerend vermogen.
- De beleidsvisie steunt op het opvoedingsproject en kent een breed draagvlak. De school wil zoveel mogelijk leerlingen, zoveel mogelijk kansen bieden en hen opvoeden en opleiden in een klimaat van loyale samenwerking en wederzijds respect. Ze wil hen daartoe een leef- en leergemeenschap bieden waar ze zich thuis en gelukkig voelen. Uit de doorlichting blijkt dat ze hier goed in slaagt, al doet ze dat voor de studiebekrachtiging niet altijd conform de geest van de regelgeving.
- Het taalbeleid kadert in het groter geheel van het GOK-beleid en de leerbegeleiding. Een lid van elke vakgroep maakt deel uit van de werkgroep. Uit de vakgroepen komt telkens feedback over de genomen initiatieven. In het taalbeleid worden dan nieuwe suggesties van de vakgroepen opgenomen, concreet uitgewerkt en via het digitaal communicatieplatform aan het lerarenteam ter beschikking gesteld. Vooral in de B-stroom van de eerste graad is de taalondersteuning van de leerlingen met medewerking van de 'zorgjuf' het sterkst concreet uitgewerkt.
- De besluitvorming gebeurt participatief. Het directieteam pleegt geregeld overleg met het schoolbestuur, de decretale participatieorganen, het LOC en de vele werkgroepen. Het participatierecht van de leerlingen wordt ernstig genomen. Zo bijvoorbeeld zal het ordereglement samen met de leerlingenraad herbekeken worden.
- De school hecht veel belang aan interne kwaliteitszorg en hanteert daarbij de PDCA-cirkel¹³. Ze verzamelt en analyseert gegevens over heel wat proces- en outputonderdelen om haar werking bij te sturen, haar opvoedingsproject aan de veranderende maatschappij aan te passen en vernieuwingsprocessen in te leiden. Ze doet daarvoor ook een beroep op externen. Ze doet dit succesvol want ze heeft alle werkpunten uit het vorige doorlichtingsverslag weggewerkt. Ze is wel nog op zoek naar een structuur voor een meer systematische aanpak van haar kwaliteitszorg.

¹³ De kwaliteitscirkel van Deming (Shewhart): Plan, Do, Check, Act.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor verschillende vakken en studierichtingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding.
- De deskundigheidsbevordering.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleidsvoerend vermogen van de schoolleiding.
- Het open, participatief en transparant beleid.
- De aandacht voor interne kwaliteitszorg en vernieuwingsprocessen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- Het attesteringsbeleid.
- Het bewaken van infrastructurele grenzen m.b.t. de leerplanrealisatie.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Nihil.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Walter Van den Brandt

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: